

Effektiviseringspotential för Gävle kommun

Kostnaderna för de kommunala kärnverksamheterna skiljer sig åt mycket mellan kommunerna. Det finns heller inget statistiskt samband mellan kostnader och resultat.

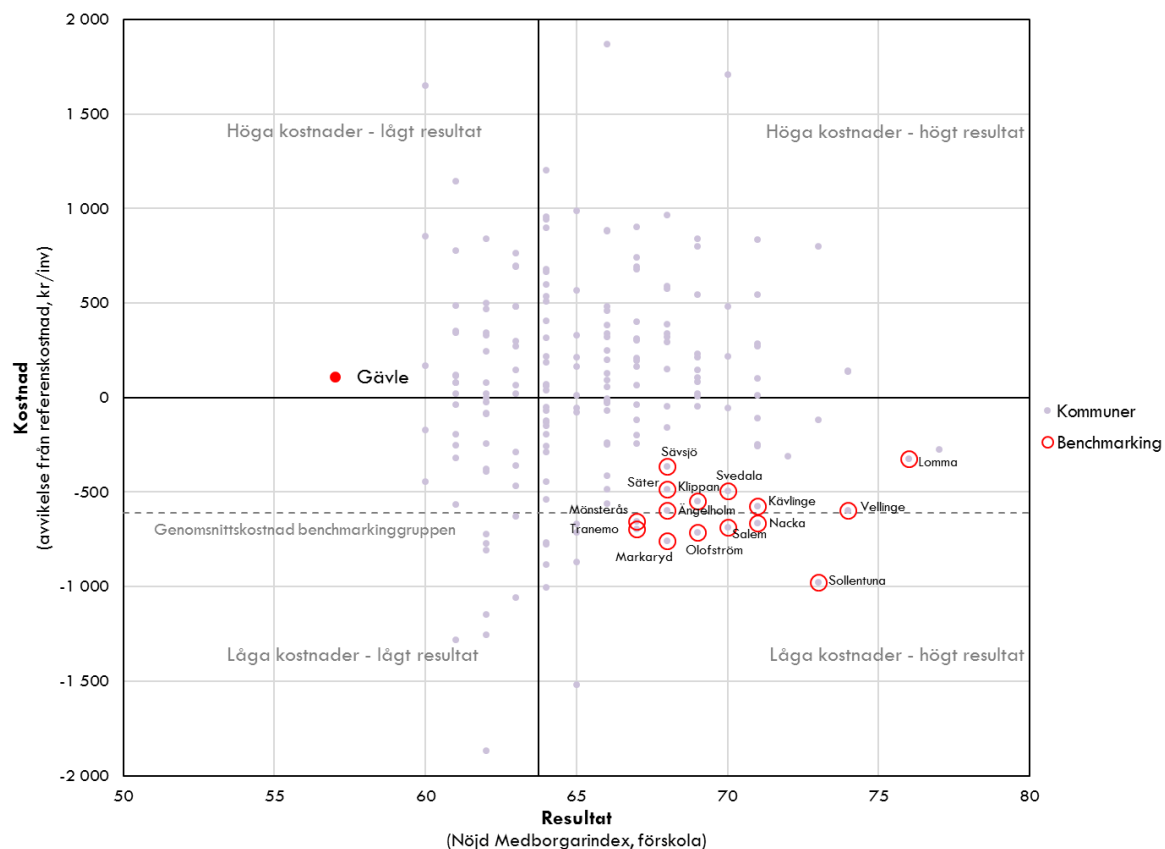
För att undersöka vilken teoretisk potential till effektiviseringar och besparingar som finns, jämförs här hur mycket som skulle kunna sparas om Gävle kommun bedrev sina verksamheter till samma kostnad som de bäst presterande kommunerna. De bäst presterande kommunerna inom varje område utgör här en *benchmarkinggrupp*, som förmår leverera höga resultat till låga kostnader.

För att inte kommunernas skiftande förutsättningar ska spela in, har både måtten för kostnader och resultat rensats för strukturella skillnader, så långt som möjligt. Gävles resultat är alltså jämförbart med alla övriga kommuner.

Här studeras de sex största områden förskola, grundskola, gymnasium, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt stöd och service till funktionshindrade, vilka tillsammans utgör omkring tre fjärdedelar av den totala kommunala verksamheten.

Kostnads- och resultatjämförelse för förskolan

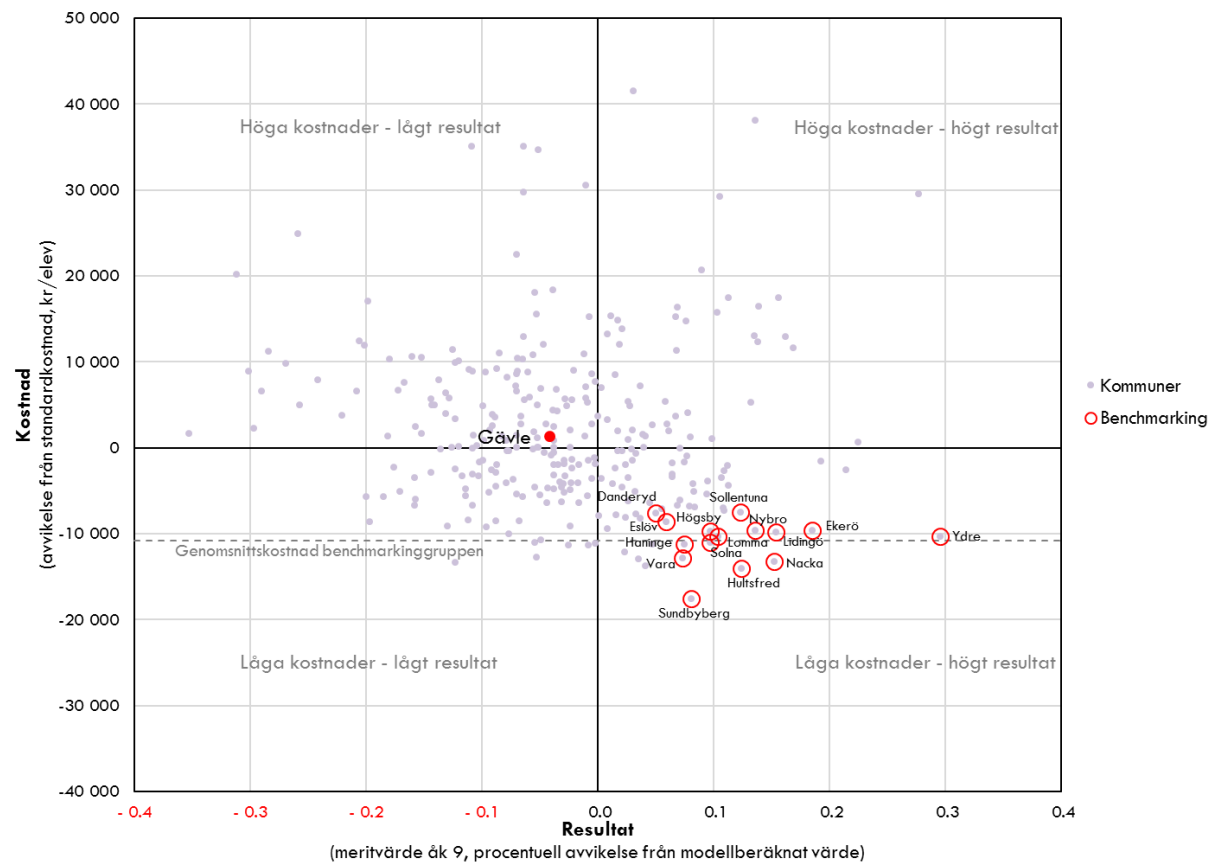
Besparingspotential på **72 miljoner kr**, motsvarande omkring 12 procent.

Förskoleverksamheten i Gävle kommun bedrivs till en något högre kostnader än förväntat, men ger även lägre resultat än i genomsnitt. Om kostnaden skulle sänkas till genomsnittsnivån för benchmarkinggruppen, skulle det innebära en besparing på **72 miljoner kr**, motsvarande omkring 12 procent.

Besparingspotential på drygt **126 miljoner kr**, motsvarande 13 procent.

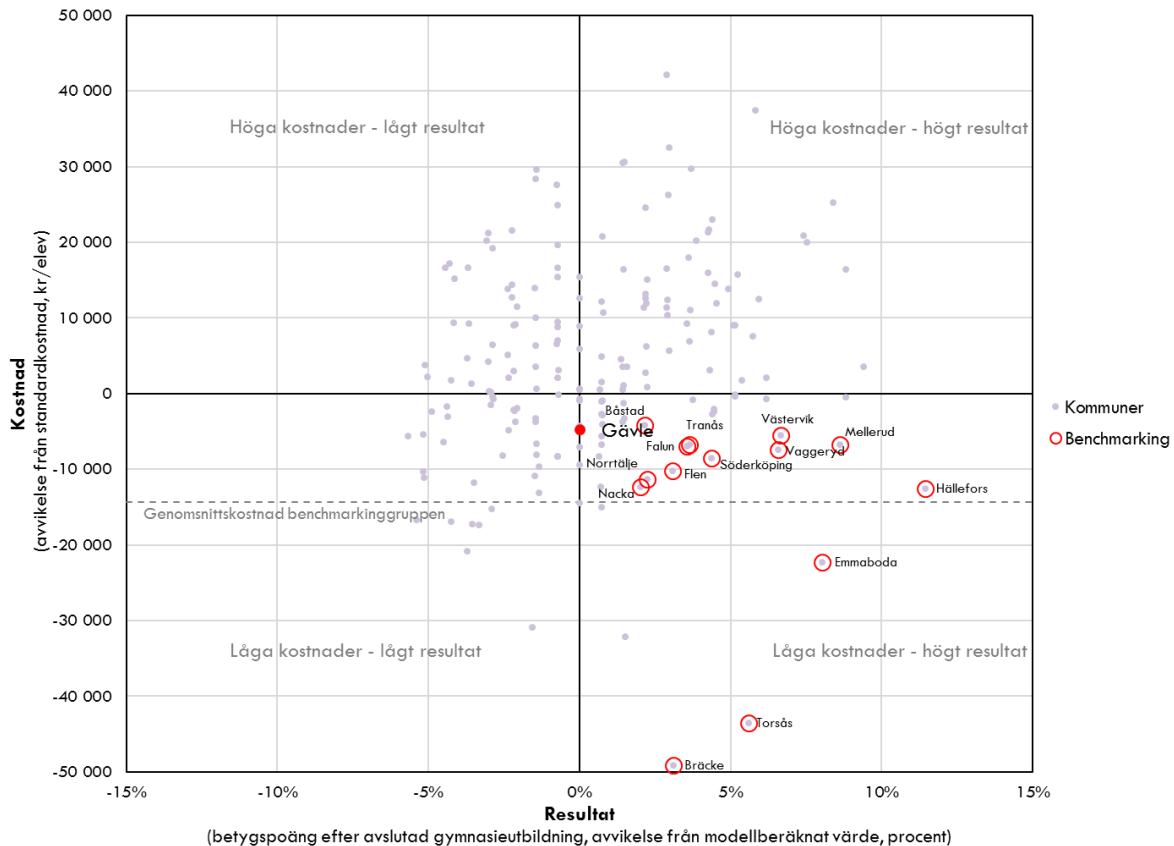
Kostnads- och resultatjämförelse för grundskolan

Kostnaden för grundskolan i Gävle är något högre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur och resultaten i årskurs 9 är också lägre utifrån förutsättningarna. Skulle kostnaden sänkas för att nå genomsnittsnivån för benchmarkinggruppen, innebär detta en potentiell besparing på drygt **126 miljoner kr**, vilket motsvarar 13 procent.

Kostnads- och resultatjämförelse för gymnasiet

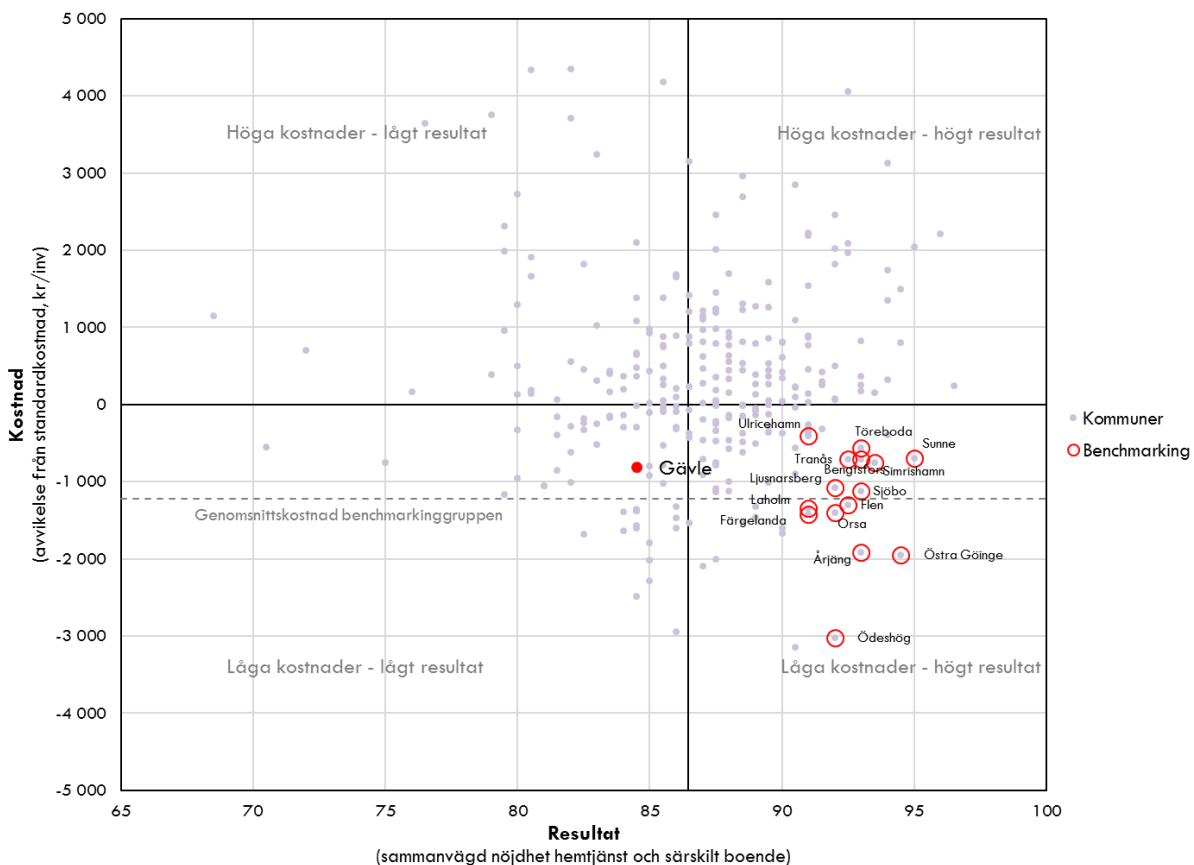
Besparingspotential på nära **33 miljoner kr**, motsvarande omkring 9 procent.

Resultaten för gymnasieskolan i Gävle, mätt som betygspoäng efter avslutad utbildning, ligger på förväntad nivå utifrån kommunens struktur. Kostnaden är något lägre givet förutsättningarna. Skulle kostnaden sänkas till benchmarkinggruppens genomsnittsnivå, skulle detta motsvara en potentiell besparing på **33 miljoner kr**, eller 9 procent.

Besparingspotential på **114 miljoner kr**, motsvarande 11 procent.

Kostnads- och resultatjämförelse för äldreomsorgen

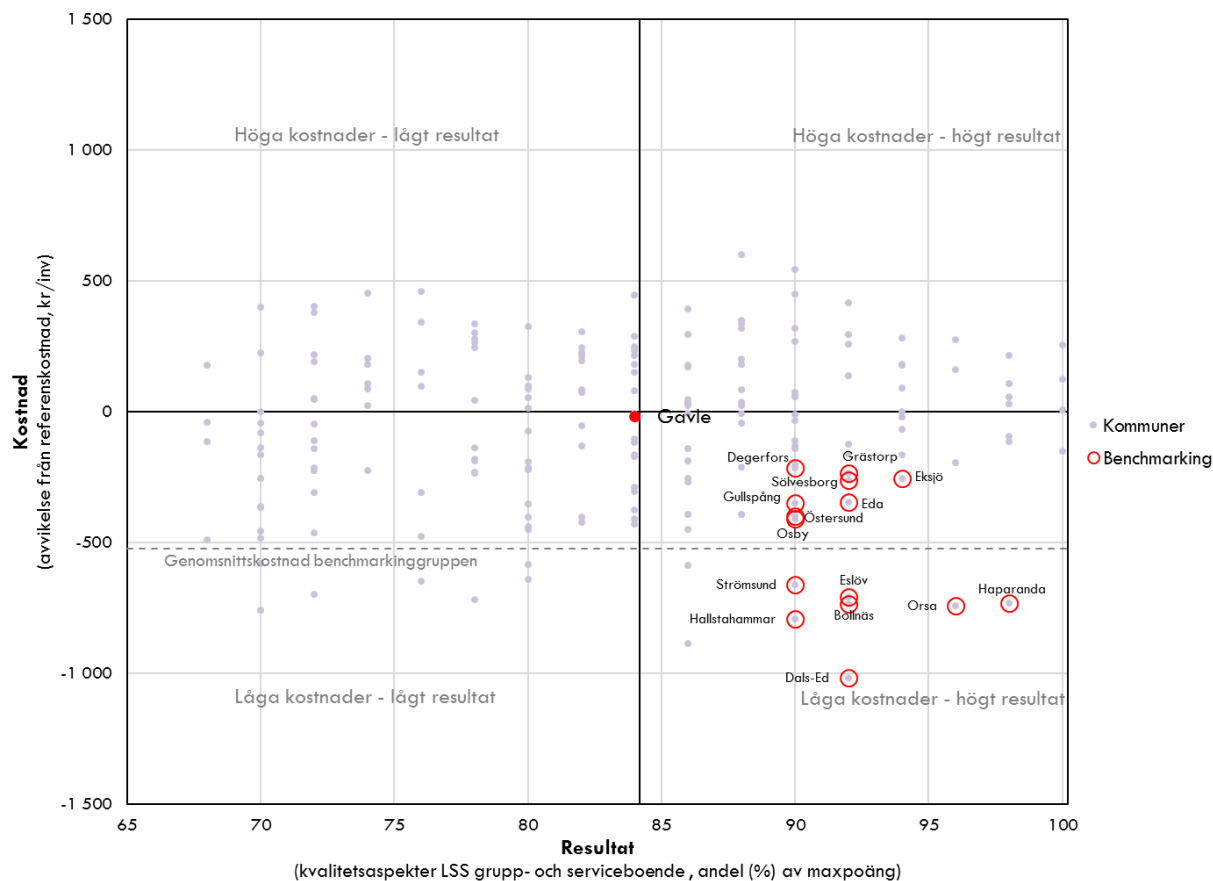
Gävle kommuns äldreomsorg bedrivs till en lägre kostnad än vad strukturen motiverar och ger även ett lägre resultat än genomsnittet, mätt som brukarnas totala nöjdhet. En sänkning av kostnaderna till benchmarkinggruppens nivå skulle innebära en ekonomisk besparing på **114 miljoner kr**, motsvarande 11 procent.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Besparingspotential
på **94 miljoner kr**,
motsvarande omkring
21 procent

Verksamheten för stöd och service till funktionshindrade i Gävle kostar som förväntat givet kommunens struktur och ger också ett helt genomsnittligt resultat, mätt utifrån samlade kvalitetsaspekter för LSS grupp- och serviceboenden. En sänkning av kostnaderna till benchmarkinggruppens genomsnittliga nivå skulle innebära en besparing på **51 miljoner kr**, motsvarande 11 procent.

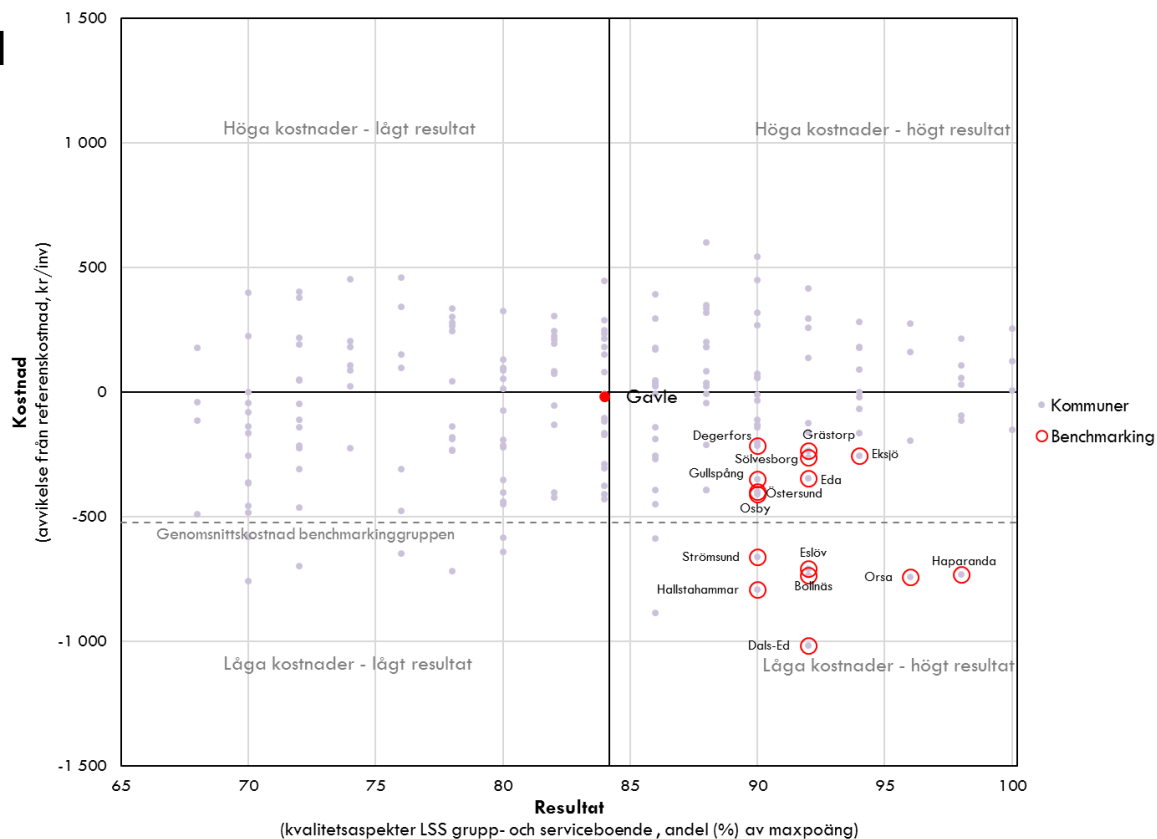
Kostnads- och resultatjämförelse för IFO

Stöd och service till funktionshindrade (LSS)

Kostnads- och resultatjämförelse för LSS

Besparingspotential på nära **51 miljoner kr**, motsvarande 11 procent.

Verksamheten för stöd och service till funktionshindrade i Gävle kostar som förväntat givet kommunens struktur och ger också ett helt genomsnittligt resultat, mätt utifrån samlade kvalitetsaspekter för LSS grupp- och serviceboenden. En sänkning av kostnaderna till benchmarkinggruppens genomsnittliga nivå skulle innebära en besparing på **51 miljoner kr**, motsvarande 11 procent.

Sammanfattning

Om kostnaderna i Gävle skulle sänkas till genomsnittsnivån för de kommuner som presterar bäst resultat till lägst kostnad, skulle detta innebära en besparing på **490 miljoner kr**. Detta motsvarar en effektivisering på 13 procent.

Denna besparing skulle motsvara en skattesänkning om 3,06 kr, från nuvarande 33,77 till 30,71 kr.

Verksamheterna i kommunen skulle även kunna utvecklas för motsvarande summa.

Sammantaget motsvarar det till exempel grundskoleverksamhet för ytterligare 5 800 elever, förskola för 3 200 barn eller särskilt boende för 630 personer inom äldreomsorgen.

Effektiviseringspotential för Gävle kommun

Verksamhetsområde	Effektiviseringspotential, mkr	Procent
Förskola	72	12%
Grundskola	126	13%
Gymnasium	33	9%
Äldreomsorg	114	11%
IFO	94	21%
LSS	51	11%
Totalt	490	13%

Framgångsfaktorer

Det finns inga heltäckande svar på varför vissa kommuner lyckas bättre än andra med sin verksamhet, men några faktorer som brukar lyftas fram är bland annat:

- Tydliga politiska mål, med tydliga regelverk, ansvarsfördelning och budgetdisciplin
- Analys, jämförelser och systematisk uppföljning av ekonomi och verksamhet
- Engagerade och delaktiga medarbetare med god arbetsmiljö
- Flexibla arbetssätt och öppenhet mot ny teknik och nya metoder
- Ett sektorsövergripande perspektiv samt samverkan mellan enheter, kommuner och myndigheter

Entreprenader Gävle kommun

	Barnomsorg	Utbildning	Äldre och funktionshindrade
Gävle kommun	2,9%	17,3%	15,2%
Gävleborgs län	5,5%	12,2%	7,1%
Sverige	12,6%	12,4%	15,4%

Andelen av den kommunala verksamheten som köps in från privata företag i förhållande till den totala kostnaden för kommunens verksamhet. Källa: SCB 2015

Metodbeskrivning

Beräkningarna har genomförts i två steg. Först fastställs en målbild i form av en benchmarkinggrupp av de kommuner som kan anses utgöra föredömen i termer av hög kvalitet och låga kostnader. Sammansättningen av grupperna varierar mellan de olika verksamhetsområdena. Urvalet görs genom att först fastställa en lägstanivå för att anses hålla god kvalitet i verksamheten, utifrån mått som t.ex. betygspoäng, brukarbedömningar eller sammanvägda kvalitetsindex. Bland de kommuner som uppnår denna höga kvalitet väljs sedan de femton kommunerna med lägst kostnader ut. Dessa kommuner utgör sedan benchmarkinggrupperna inom respektive verksamhetsområde.

Därefter analyseras vad det skulle innebära om Gävle kommun inom respektive verksamhetsområde skulle bedriva sin verksamhet till samma låga kostnad som genomsnittsnivån för benchmarkinggruppen.

För att ta hänsyn till kommunernas skiftande förutsättningar, används i de flesta fall kostnads- och resultatmått som är rensade för strukturella faktorer. Detta görs genom att analysen utgår från de faktiska utfallens avvikelse från referensvärden eller modellberäknade värden. Höga resultat eller låga kostnader anses med andra ord uppnås om man presterar bättre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur.

Uppgifterna avser i de flesta fall år 2016. För något enstaka mått fanns endast resultat för år 2015 tillgängligt.

För en närmare beskrivning av metoden hänvisas till rapporten "Produktivitetspotential för kommunal sektor" (Svenskt Näringsliv, januari 2017)